

**νή της.** Είχε φωνήν και ἐτραγουδεῖ· ἐκαλλιέργησε τὴν φωνήν της καὶ ἔγινεν αἰοδός. Πόσον ἀπλοῦς εἶναι ὁ βίος, αὐτὸς τὸν ὁποῖον φανταζόμεθα τόσον πολυσύνθετον. Ὅλος ὁ κόσμος τῇ ἔλεγεν ὅτι ἔχει καλὴν φωνήν, καὶ ἡ καλὴ φωνὴ ἐν Παρισίοις σημαίνει φωνὴν χρυσήν, φωνὴν ἥτις δύναται νὰ ἐξεργυρωθῇ. Καὶ ἡ Λασσάλ ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις. Ἦτο ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ εἰπώμεν; Δὲν τὸ λέγει ἕκαστος λόγος, ἕκαστον βῆμα, ἕκαστη κίνησις της ἐπὶ τῆς σκηνῆς; Ἄν δὲν ἦτο ἔγγαμος, θὰ ἀπετολμῶμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐνίστε μᾶς φαίνεται—ἐν τῷ θεάτρῳ—τύπος παρισινῆς gamine.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκ τοῦ παρθεναγωγείου ἀποφοίτησιν της παρέδωσε τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἀσκήσιν τῆς φωνῆς της εἰς τὴν διακεκριμένην μουσικοδιδάσκαλον de Lagoanère, αἰοδὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, χρησιμεύσαν ἐπίσης ὡς διδάσκαλον ἐξόχων αἰοδῶν, οἷον τοῦ Λασσάλ (τῆς Opéra τῶν Παρισίων) τῆς Χάϊλμπρον καὶ ἄλλων. Δύο ἔτη ἐξηκολούθει διδασκομένη ὑπὸ τῆς Λαγκοανέρ ἥτις τοσοῦτον ἐξετίμησε τὴν φωνὴν της, ὥστε οὐδέποτε ἤθελε νὰ συγκατανεύσῃ ὥστε ἡ κυρία Λασσάλ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ὠδικὸν στάδιόν της ψάλλουσα εἰς ὀπερέττας. Τὴν εἶχε προωρισμένην δι' ὑψηλότεραν μουσικὴν, διὰ τὸ κωμικὸν μελόδραμα (opéra comique).

Ἡ ἐπὶ τῶν σκηνικῶν σανίδων ἐμφάνισις τῆς κυρίας Λασσάλ ὑπῆρξεν οἷαν σχεδὸν ἐπεθύμει ἡ διδάσκαλός της. Τὸ 1876 ἡ νῦν πρωταἰοδὸς τοῦ Φαλλέρου ἐξεπῆδα μᾶλλον χαρίεσσα ἢ δειλὴ εἰς τὸ Chatelêt, ὅπου ἐδίδοντο αἱ πολύκροτοι συναυλῖαι τοῦ κ. Κολόνν (concerts Colonne), συναυλῖαι καθ' ἃς ἐδιδάσκετο μουσικὴ τοῦ Μπερλιό, τοῦ Βάγνερ καὶ ἄλλων ἐξόχων μουσικοδιδασκάλων.

Ὅλιγον μετὰ ταῦτα ἐνεφανίσθη εἰς τὸ Ἀθήναιον, ὅπου δὲν ἔμεινε πολὺ, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ μετ' ὀλίγον εἰς τὸ θέατρον Folies Dramatiques, ἔνθα ἐπρόκειτο ἀτελεσφόρως νὰ παλαίσῃ κατὰ ἀντιπάλου της, τῆς κυρίας Ζιράρ (Girard), ἥτις ἐνῶ εἶναι ἀνωτέρα της, εἶναι συγχρόνως κατωτέρα της. Ἡ κυρία Ζιράρ εἶχε κεκτημένην τὴν δόξαν της· οἱ συγ-

γραφεῖς καὶ οἱ συνθέται ἐπροτίμων νὰ ἀναθέτουν τὰς ἐλπίδας των εἰς ἀστὲρα μεσουρανοῦντα ἢ εἰς ἀστὲρα ἀνατέλλοντα. Ἐὰν ἐξηκολούθει νὰ παίζῃ δευτερεύοντα πρόσωπα, θὰ ἐσυνεθίζεν εἰς αὐτὰ, θὰ τὴν ἐσυνεθίζον εἰς αὐτὰ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ μέλλον της ὡς πρωταἰοδοῦ (première chanteuse) θὰ ὑψοκτόνει. Εὐκαιρία διὰ νὰ πλάσῃ αὐτὴ πρόσωπον καὶ νὰ πρωταγωνιστήσῃ δὲν ἀνεφαίνετο καμία. Ἄχ! οὔτε κἂν ἀρρωστοῦσε καμμίαν φορὰν ἡ κυρία Ζιράρ, ἡναγκάζετο κάποτε κάποτε ἐν στιγμαῖς μελαγχολίας νὰ ψιθυρίξῃ ἡ κυρία Λασσάλ. Ἡ εὐχὴ δὲν ἦτο ἄτοπος, διότι οὐδὲν χεῖρον δόξης φανεύοιτο δόξαν. Καὶ ἡ κυρία Ζιράρ ἀκόμη καὶ τώρα ἴσως εἶναι ὀλίγον ἀνωτέρα τῆς κυρίας Λασσάλ εἰς τὴν ὑπόκρισιν, ἀλλ' εἰς τὸ ἄσμα εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς ἡμετέρας αἰοδοῦ. Εἰς δὲ τὴν πλάστιγγα τῶν πλεονεκτημάτων μιᾶς αἰοδοῦ βεβαίως τὸ ἄσμα ἀποφασίζει, ὅταν ἀφ' ἑτέρου καὶ τὸ παίξιμον τόσον δυσδιακρίτως υπολείπεται. Σημειοῦμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ κυρία Ζιράρ ὑπολείπεται τῆς κυρίας Λασσάλ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν χάριν, τόσῃν ἀγλὴν δανείζουσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς δράσιν. Μὲ τὸν κίνδυνον νὰ κακολογήσωμεν γυναῖκα, παρατηροῦμεν ὅτι δύο κυρίως ὅπλα τῆς γυναικὸς, στόμα καὶ ὀφθαλμοί, πολὺ ἀχαρίστως κατεσκευάσθησαν διὰ τὴν κυρίαν Ζιράρ ὑπὸ τοῦ Κρούπ τῆς φύσεως. Ἐν ἀντιθέσει τὰ αὐτὰ ὅπλα παρὰ τῇ κυρίᾳ Λασσάλ ἐλεπτουργήθησαν τόσον κομψῶς, ὥς νὰ ἦσαν στροφαὶ ἀνακρεόντειοι ἢ νότες ἱλαρᾶς μουσικῆς.

Ἐὰν εἰσεχώρει παραβολὴ τις μεταξὺ τῆς κυρίας Λασσάλ καὶ ἄλλης διακεκριμένης ἡθοιοποιοῦ, ἡ μουσικὴ αὕτη συγγένεια θ' ἀπεκαλύπτετο μᾶλλον μεταξὺ τῆς καλλιφώνου κ. Γκρανιὲ καὶ τῆς ἡμετέρας (φεῦ! διὰ τὸ θέρος μόνον) αἰοδοῦ.

\*  
\*\*

Ἐπὶ τέλους ἡ κυρία Λασσάλ ἔχασε τὴν ὑπομονὴν της εἰς τὸ Folies Dramatiques, καὶ ἀποτυχοῦσα νὰ πρωταγωνι-

Α'. | ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ» | 1

## N I N A

### ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ.

#### ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ.

Ὁ διαπλέων τὸ στενὸν τῆς Μάγχης, τὴν οὐρὰν ταύτην τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, εἴτε ἀπὸ τῶν ἀποκρήμων βράχων τοῦ Δούδρου ἑξορμᾷ, εἴτε ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Νιουά-βεν ἀνάγεται, κατευθυνόμενος πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς εὐκάρπου Νορμανδίας, διακρίνει μακρόθεν ὑψουμένους ἐνώπιόν του κατὰ πρῶτον τοὺς φάρους τῆς Ἀβρης, ἔπειτα δὲ τὸ τετελιχισμένον προάστειον τῆς Σαιντ-Ἀδρὲς μετὰ τῶν πέριξ καταφύτων βουνῶν του, ἐνῶ μετ' ὀλίγον, ὡς γοητευτικὴ ζωγραφία, ἀποκαλύπτεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ ἐπὶ τοῦ λοφίσκου παρεκκλήσιον τῆς Παναγίας τῶν Κυμάτων καὶ τὸ λευκάζον μνημα τοῦ στρατηγοῦ, τὸ ὁποῖον ὑψοῦται ἀπὸ μέσου τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων του, ὡς μέγας κῶνος

λευκῆς ζακχάρως. Ἐὰν ἐρωτήσῃτε τοὺς κατοίκους τῆς Ἀβρης οὕτω θὰ σᾶς ὀνομάσωσι τὸ μνημεῖον ἐκεῖνο. Μαγευτικώτερα εἶναι ἡ ὄψις τοῦ διπλοῦ λιμένος καὶ τῆς λεκάνης τοῦ ναυπηγείου, ὅπου μυρία νεφέλαι καπνοῦ ἀναβαίνουν νωχελῶς πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐξερχόμεναι ἀπὸ τῆς καπνοδόχης τῶν ἐκεῖ προσηραγμένων πλοίων πάσης σημαίας καὶ ἐθνικότητος. Τοὺς λιμένας τούτους κλείουσιν ἐπὶ τῆς ἀντικρὺ ἐπιπροσθούσης λωρίδος γῆς δύο πολίχνια ἄλλοτε καὶ σήμερον πόλεις οὐχὶ ἀξιοκαταφρόνητοι, ἡ Τρουβίλλη μετὰ τῶν λουτρῶν της καὶ τὸ Ὀμφλαίρ, ἐπὶ τῆς ἄκρας ἀκτῆς τοῦ ὁποίου καὶ ἐπάνω τοῦ ὑπερκειμένου λοφίσκου, ἀκταιωρὸς ἐποπτεῦων καὶ ἐγκαρδιῶν τοὺς διαπλέοντας τὴν Μάγχην, ὑψοῦται πρὸ τοῦ ναύσκου τῆς Παναγίας ὁ Ἐσταυρωμένος.

Ἦτο λυκαυγὲς φθινοπωρινῆς πρωίας καὶ παχυσία ὀμίχλη ἐκάλυπτεν ὅλην τὴν πόλιν καὶ τὰ περίξ βουνά, ὁμοία ἴσως πρὸς τὴν θεσπεσίαν ἀχλὺν τοῦ Ὀμήρου, ἥτις ἐκρυσπεν ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν θνητῶν τοὺς Ὀλυμπίους Θεοὺς. Εἰς τὴν θάλασσαν ἐβασίλευεν ἀσυνήθης γαλήνη. Οἱ ἐπιπλέοντες ἀμερικανικοὶ σημαντῆρες ἦσαν σιωπηλοί. Ἡ δύνατις νὰ εἴπῃ ὅτι παρελθούσης τῆς ἰσημερίας τὰ κύματα ἀποκαμόντα ἔκοιμῶντο νήδυμον ὕπνον, ὡς τραυματίαι ἀπόμαχοι τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τὴν ἐν Βατερλώ μάχην. Δύο ἢ τρία ἀλιευτικὰ πλοίαρᾶ συστέλλοντα τὰ ἱστία ἐπα- νήρχοντο εἰς τὸν λιμένα. Ἐπὶ τῆς Σαιντ-Ἀδρὲς ἀμυδρῶς

στήση εἰς τὴν γενέθλιόν της γῆν, συνάπτει συμβόλαιον μετὰ τοῦ θεάτρου *Fantaisies Parisiennes* καὶ ὅ,τι δὲν κατῴρθησεν εἰς τὴν μητρόπολιν τοῦ γαλλικοῦ κόσμου, εἰς τοὺς μεγάλους Παρισίους, τοῦτο κατῴρθησεν εἰς τοὺς μικροὺς Παρισίους, εἰς τὰς **Βρυξέλλας**. Ἐκεῖ (1877—78) ἐπλασεν ὡς λέγουσιν εἰς τὴν θεατρικὴν γλῶσσαν (*elle a créé*), αὐτὴ δηλαδὴ παρέστησε *πρώτην γορᾶν* καὶ ἔδωκε τὸν τύπον τοῦ *Petit Duc*, μὲ τὸν ὅποιον ἐπὶ τόσας ἐσπέρας ἐζηκολούθει μαγεύουσα τὸν Φαληρικὸν κόσμον. Εἰς τὸ *Petit Duc* τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν διεῖδε πόση διαφορὰ (*elle est immense!*) ὑπῆρχε μεταξὺ τόσῃ νεαρᾶς ἀοιδοῦ καὶ τῆς τόσα θεατρικᾶ ἀστεα ἰδούσης Κυρίας Μινέλλης. Ἀλλὰ περὶ τῆς Λασσάλ ὡς *Petit Duc* καὶ *Mme Favart* θὰ γράψωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Ἐν Βρυξέλλαις συνεδέθη πράγματι μὲ τὸ ἡμισὺ της, τὸν κύριον *Brunette*, ἄλλον διακεκριμένον καλλιτέχνην, οὗ τὴν μουσικὴν ἐξέλιξιν θέλομεν σκιαγραφεῖν εἰς τὸ φύλλον τῆς Κυριακῆς.

Ἐκ Βρυξελλῶν ἡ Κυρία Λασσάλ διπλῇ ἡδὴ μετέβη εἰς Ρουέν (1879) μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς θεατρικῆς αὐτῆς περιόδου ἐπανελθούσα εἰς Μασσαλίαν προτίθετο νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους, ὅτε μεσολαβησάσης τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὸ Φάληρον ὑπεδέξατο τὸν τόσον λαμπρῶς ἀνατέλλοντα ἀστὲρα τῆς ὀπερέττας καὶ τῆς κωμωδίας, ἴσως δὲ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι καὶ τῆς *Opéra Comique*.

Ἡ κυρία Λασσάλ διαπρέπει κυρίως εἰς τοὺς *Δραγόνους* τοῦ *Bildar*, τοὺς ὁποίους σκοτωμένους εἶχονεν ἰδεῖ τὸν χεῖμῶνα ὑπὸ τοῦ θιάσου τοῦ κ. Μορῶ. Τοσαῦτα δὲ προσόντα ἔχει διὰ τὴν κωμωδίαν, ὥστε ὁ συγγραφεὺς τοῦ *Παύλου καὶ Βιργινίας*, εἰς αὐτὴν ἤθελε νὰ ἐμπιστευθῇ τὸ πρῶτον πρόσωπον, ἐὰν δὲν παρενδύαινε τὸ πρόσκομμα ὅτι εἰσέτι δὲν εἶχε παίζει εἰς κωμωδίαν.

**Κρῖ·Κρῖ.**

## Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ.

Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς περιπατοῦσε  
Μέσ' ἔς τὸν παράδεισόν τοῦ μὴν αὐγῇ  
Καὶ μὲ χαρὰ τὰ ῥόδα του κυττοῦσε,  
Ποῦ ἀνθίζαν περὶ ἔμορφ' ἀπ' τῇ γῇ.  
Μὰ μέσ' ἔς τὰ τόσα ἕνα ξεχωρίζει.....  
Τὸ βλέπει ὁ Πλάστης κ' ἔξαφνα δακρύζει.

Δὲν εἶνε κρίμα μὴ στιγμὴ ν' ἀνθίσῃ  
Κ' ὕστερα τὸ φτωχὸ νὰ μαραθῇ ;...  
Ὅχι! τὸ ῥόδο αὐτὸ πρέπει νὰ ζήσῃ!  
Εἶπε καὶ δίχως κἂν νὰ κουνηθῇ  
Τοῦ φύσησε ᾠγὴν πνοὴ ἁγία  
Κ' εὐθύς τὸ ῥόδο ἔγεινε.....Μαρία.

Κ' εἶπ' ὁ Θεὸς εἰς τὴν Μαρία:—Στάσου  
Ν' ἀκούσῃς καὶ μὴ ἄλλη προσταγὴ.  
Πήγαινε, τῇ ὁροσίᾳ, τῇ μυρωδιᾷ σου  
Γιὰ λίγο νὰ σκορπίσῃς καὶ ε' τῇ γῇ.  
Νὰ ἰδοῦνε ὅσοι ψέμμα μὲ νομίζουν,  
Τὶ ῥόδα μέσ' ε' τὸν κῆπο μου ἀνθίζουν.

**Ἀράχνη.**

## Εἰς τὰ Γενέθλια Κορῆς.

(30 Ἀπριλίου).

Κόρη, σ'ὰν σήμερα ᾠστῇ γῇ ὁ Πλάστης σ' εἶχε σταίλει  
Γιατ' ἔβλεπε, πῶς τέλειονα τὰ ῥόδα τοῦ Ἀπρίλι.  
**Νίκος.**

πῶς διεκρίνοντο τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας καὶ αἱ μέλαιναί καπνοδόχοι τῶν οἰκιῶν. Τὸ παράρτημα ἐκεῖνο τῆς Ἀθρῆς ἐφαίνετο ὑπνωττον ἀκόμη· ἀλλ' ὁ παχὺς καπνὸς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τῆς διαρραγείσης στέγης παλαιοῦ τινος οἰκίσκου, ὅστις διέλυε τὴν περὶ αὐτὸν ὀμιχλώδη ἀτμόσφαιραν, προέδιδεν ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῆς ἦσαν αἱ μάλλον πρῶτοι τοῦ χωρίου. Ἡ οἰκία ἐκεῖνη ἦτο τὸ καπηλεῖον τοῦ Λουσάρ, τὸ πρῶτον ἐὰν θέλετε τοῦ χωρίου, τὸ ὅποιον ἦτο συγχρόνως καὶ ξενοδοχεῖον καὶ παντοπωλεῖον καὶ ὅ,τι ἄλλο εἰς εἶον, ἔχον σύμβολον ἄνωθεν τῆς θύρας—ἄγνωστον διὰ τίνα λόγον—κεφαλὴν μέλανος τράγου, τὴν ὁποίαν περιέστεφεν ὀλοπράσινος κλόνος κισσοῦ, ἐνῶ οἱ ἐσωτερικοὶ τοῦχοι τοῦ καταστήματος ἦσαν κεκαλυμμένοι ὑπὸ παλαιῶν προγραμμάτων τοῦ θεάτρου, ναυτικῶν ζωγραφημάτων καὶ γνωστοποιήσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρχαιότητά της καὶ μία τις προκήρυξις τοῦ πρῶην δημάρχου. Ἡ σύζυγος τοῦ Λουσάρ, τεσσαρακοντοῦτις ἦν, ἀλλ' ἀρκετὰ εὐρωστος, ἔχουσα περίμετρον τὸ ἄθροισμα τῆς περιμέτρου τεσσαρῶν παρισίνων σιλφιδῶν καὶ ζωηρὰ ἀκόμη τὰ χρώματα τοῦ προσώπου, ἅτινα διετῆρει οὐχὶ ὁ τεχνητὸς χρωματισμὸς τοῦ ψιμυθίου, ἀλλ' ἡ ὑγεία καὶ τὸ σίδρον καὶ μὲ τὸν νορμανδικὸν της κεκρύφαλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔκυπτε πρὸ τῆς ἐστίας ἀναδαυλίζουσα τὴν πυρὰν, ἐνῶ ὁ κύριος σύζυγός της, κατὰ πέντε ἔτη πρεσβύτερος,—εἰ καὶ ὁ

ἴδιος κατ' οὐδένα λόγον συνεκατένευε νὰ παραδεχθῇ τοῦτο—ἀλλ' ἐπίσης ἀνθηρὸς τὴν μορφήν καὶ εὐσταλὴς τὸ σῶμα, ἐκάθητο παρὰ τὴν τράπεζαν, ἀνατέμνων εἰς λεπτοτάτας ταινίας, διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ σουκροῦ, ὀγκῶδες λάχανον, βάρους τριάκοντα τοῦλάχιστον χιλιογράμμων.

Κατέναντι αὐτῶν ἐπὶ τινος θρανίου κεκαλυμμένος ἐξ ἡμισείας διὰ τοῦ ἐπενδύτου ἐκοιμάτο ἄνθρωπός τις τὴν ἡλικίαν νέος καὶ μέτριος τὸ ἀνάστημα, ἐξ ὧν ἡδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ κρίνων ἐκ τοῦ τόπου, τὸν ὅποιον κατελάμβανε, μὲ τὸν σάκκον τοῦ ταξειδίου ἀνηρτημένον εἰσέτι ἀπὸ τοῦ ὤμου του. Ἐνώπιόν του ἐπὶ τῆς τραπέζης παρέκειντο ἰκόμη λείψανα νυκτερινοῦ συμποσίου, ποτήρια ἐξ ἡμισείας πεπληρωμένα ζύθου, τεμάχια ἄρτου καὶ τρυβλία κενά.

—Ξέρεις γυναῖκα—ἔλεγεν ὁ κάπηλος Λουσάρ χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν του—ὁ φίλος ἐδῶ τὸ ἔρριξε βαρεῖα καὶ μοῦ φαίνεται πῶς ἔχασε καὶ τὸ σημερινὸ τραῖν.

—Ἐ! καὶ τί σε μέλει! εἶπεν ἡ κυρία Λουσάρ τρίβουσα τοὺς ὀφθαλμούς της, οἵτινες ἐξ αἰτίας τοῦ καπνοῦ ἐγείναν συμπαθητικώτεροι καὶ ἤρχισαν νὰ δακρύωσι.—Μήπως μᾶς ἄρῃσε παραγγελία νὰ τὸν ξυπνήσουμε; Ἐπειτα τώρα... χαιρετίσματα. Καὶ εἶμαι τῆς ἰδέας ἀφοῦ ἔχασε κ' ἔχασε τὸ τραῖν νὰ μὴ χάσῃ τοῦλάχιστον καὶ τὸν ὕπνο του.

Ἡ ἀπάντησις αὐτῇ ἐφάνη πολὺ ὀρθὴ εἰς τὸν Λουσάρ καὶ

## ΛΕΣΧΗ.

## ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΕΚΑ ΜΥΙΑΣ.

“Βκαμνε ζέστην.

Τὸ σῶμά μου ἦτο τόσῳ θερμὸν, ὥστε ὁ ἰδρὼς ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ μετώπου μου, ὡς ῥέουσι τὰ χρυσᾶ νομίσματα φιλαργύρου πατρὸς ἀπὸ τὰ θυλάκια τοῦ ἀσώτου υἱοῦ του. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς ῥινός μου ἔλεγεσθε ὅτι καθιδρύθη τὸ τελειότερον ἀδαμαντουργεῖον, ὅπου ἐπεξεργάζοντο λογῆς κοπῆς πολύτιμοι λίθοι ἱκανοὶ νὰ κοσμήσωσι καὶ στέμμα βασιλικὸν ἢ καὶ τὴν ἀγριωτέραν καλλονὴν νὰ καθημερώσωσι. Ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμά μου δὲν ἦτο ὀλιγώτερον θερμὸν ἀπὸ τὴν ὕλην μου. Ἀς λέγωσιν οἱ πνευματολόγοι ὅσον θέλουσιν ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι ἀνεξάρτητον τῆς ὕλης καὶ ὅτι αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπὶρρεάσῃ ἐκεῖνο. Ἦδυνάμην νὰ σᾶς φέρω ὅσα πλεῖστα παραδείγματα, ἄρδην καταστρέφοντα τὰς καλὰς ταύτας διὰ τὴν προμήτορά μου δοξασίας τῶν πνευματολόγων, ἀλλὰ τώρα βιάζομαι, ἀλλὰ σπεύδω εἰς τοῦ Μπερνιουδάκκ, διὰ νὰ σφίξω μίαν Γερμανίδα μπίραν καὶ νὰ δροσισθῶ.

“Ἄν ἀγαπᾶτε, δρίσατε· ἐγὼ κερνῶ.

..

Σᾶς εἰσάγω λοιπὸν, Ἀθηναῖοί μου, εἰς τὸν Ζυθῶνα μετ’ ὅλης τῆς ἐθιμοτυπίας, ἂν καὶ ποτὲ μου δὲν ἐξετέλεσα ὑπηρεσίαν εἰσηγητοῦ ἐν οὐδεμίᾳ Αὐλῇ. Ἐβουλεύθισα νὰ μὴ ἔχω σχέσεις μετὰ τὰς αὐλὰς. Ὅποτεν βλέπω αὐλήν, νομίζω, ὅτι ἀναβαίνει κατὰ τι καὶ νομίζεις ὅτι προσπαθεῖ νὰ μὲ πνίξῃ, ὅπως πνίγει ὁ αἴλουρος τὴν ἀλεκτορίδα ἢ ὅπως προσπαθεῖ νὰ πνίξῃ ἢ τυραννίᾳ τὴν ἀνεξάρτητον συνειδήσιν.

Ἡμέραν τινα ἐξήτησα ἀκρόασιν παρὰ τινι δυνατῷ. Ἐως οὗτο εὐδοκήσῃ νὰ μὲ δεχθῇ παρῆλθον δύο ὥραι. Δύο ὀλοκλήρους χειμερινὰς ὥρας τὰς διῆλθον ἱστάμενος ἐντὸς αὐλῆς ἐστρωμένης μετὰ μάρμαρον λευκότερον μὲν, εἶναι ἀληθές, ἀπὸ

δὲν ἐπέμεινε περιπλεόν, ἐνῷ ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ταξειδιώτης ἐξηκολούθει νὰ ρογχαλίζῃ ἀδιακόπως.

— “Α! Δὲν θὰ σφυρῇ καὶ γιὰ μᾶς αὐτοὺς ὁ σιδηρόδρομος...! — ἐξηκολούθησε μετὰ τινος παραπόνου ἢ σύζυγος... — Οὐμᾶσαι ἀπὸ πότε μοῦ τὸ ὑποσχέθηκες, Λουτάρ, ἕνα ταξειδάκι πρὸ Παρίσι; Τὸ ἔχω καὶ μὲν. Νὰ πατήσω μονάχα τὸ Παρίσι, νὰ ἰδῶ τὰ ἠλεκτρικά του φῶτα καὶ τὴν Ὀπερα, νὰ ἐμβῶ μέσα στοῦ Λούβρου τὰ μαγαζεῖα νὰ κάμω ἕνα φόρεμα... μὰ τί φόρεμα—καὶ ἂν ἐξοδεύσης πιά κατὰ τι παραπάνου, μιὰ φορά θὰ ἦναι αὐτό—καὶ ἔπειτα... ἔπειτα· ξέρω κ’ ἐγὼ; ἂς ἀποθάνω!

— Μοῦ φαίνεται, γυναῖκα, πῶς πολὺ ὀργήγωνα θὰ γείνη αὕτη ἡ δουλειά. Τὰ πέντε χρόνια ἐκλείσαν καὶ πρέπει νὰ κάνουμαι καινούργια χαρτιά μετὰ τὸν κ. Μαρκήσιο...

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἡ σύζυγος εἶχεν ἐτοιμάσει τὸν καφέ καὶ τὸ γάλα, τὰ ὁποῖα παρέθετο ἐνώπιον τοῦ Λουτάρ ἐντὸς μεγάλου κυπέλλου καὶ ἄρτον. Ὁ σύζυγος ἤρρισε νὰ προγευματίσῃ, οὐχὶ μετὰ ἀμφιβόλου ὀρέξεως, διότι, ὅπως ἦτο εἰς τὴν ἐργασίαν ἀκούραστος, τοιοῦτος ἦτο καὶ εἰς τὸ φαγητόν του, ὅταν αἶφνης διέκοψεν ἀποτόμως τὸν κρότον τῶν χειλέων του, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε δώσει κίνησιν ταχυτέραν τοῦ τροχοῦ τοῦ ἀτμομύλου καὶ ἐκτύπησε τὸν γρόνθον του ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Γυναίκα...! Μοῦ φαίνεται πῶς κατὰ τρέχει ἐδῶ!

τὸ μέτωπον πολλῶν πλουσίων, τόσον ὁμῶς ψυχρὸν, ὅσον ἦσαν ψυχρά τὰ μοῦτρα τοῦ δυνατοῦ μου. Ἐκρύονα ὡς κρυώνει ὁ κατάδικος ἐν Σιβηρίᾳ. Ἐπάγωσα διότι ἐκ τινος θεοκατάρτου παραθύρου παγερός εἰσώρμα ὁ βορρᾶς,

ὁ βορρῆας ποῦ τ’ ἀρνάκια παγώνει.

Ἐκεῖ ἐνθυμήθην τὸν πατρικὸν οἶκον. Ἦτο πολὺ ιδιότροπος ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ πατρικοῦ μου οἴκου. Ἀπὸ τὴν θύραν εἰσῆρχεσθαι εὐθὺς καὶ κατ’ εὐθείαν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Αὐλαὶ καὶ παραύλια δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖ. Ἐν τῷ μαγειρείῳ ὁ κρυόνων διαβάτης εὗρισκεν ὅτι δὲν θὰ εὕρῃ ποτέ του εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστέραν τῆς οἰκουμένης αὐλήν. Εὗρισκεν εἰς γωνίαν που ζωηρὰν πυρὰν διὰ νὰ θερμανθῇ, τῷ προσεφέροντο ἄρτος, τυρὸς, γάλα, διὰ νὰ φάγῃ, συνέκρουε μετὰ τοῦ οἰκοδεσπότου τὸ μετὰ μαῦρον οἶνον ἐστεφανωμένον ποτήριον ἰκούων καὶ λέγων:

— Καλῶς δρίσατε.

— Καλῶς σᾶς κῦραμε.

Καλῶς νὰ σᾶς εὕρῳ καὶ ἐγὼ, Ἀθηναῖοί μου.

..

Σταθῆτε καὶ μετὰ κατέλαβεν ἐξ ἐφόδου ὁ οἰστρός μου.

Ἡ λέξις αὐλή, τ’ ἀρνάκια, ὁ τυρὸς, τὸ γάλα, ὁ οἶνος μοι ὑπενθύμισαν τὸν Πᾶνα, ὅστις αὐλεῖ ὁπότεν δὲν τῷ κάθηται ποτὲ ῥίνα δριμεῖα χολά· μοι ὑπενθύμισαν τοὺς αἰπόλους, τοὺς βουκόλους, τοὺς βοσκούς, καὶ τὰς ποιμενίδας τὰς Ἀράδας.

Φαντάζομαι εἰδύλλια, παρὰ τὰς ὄχθας τῶν μορμουρίζοντων βουκιῶν ὑπὸ τὰ φυλλώματα τῶν φιλυρῶν καὶ τῶν οὐρανοκόρμων πλατάνων, πλησίον τῶν πηγῶν ὁπόθεν ἀναμέσον τῶν πρασίνων φύλλων ῥέει νερὸν καθαρὸν, γλυκερὸν, δροσερὸν, ὡς τὰ παρθένια κάλλη τῶν κορῶν τῆς Ἀρκადίας...

Ἀφήσάτε με νὰ σᾶς ψάλλω ἕν ᾄσμα ποιμενίδος, τὸ ὁποῖον

— “Ε! καὶ τί εἰμπορεῖ νὰ τρέχῃ...

— Διὰ τί ὁ σύντροφός ποῦ τὸν ἔφερε νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε καὶ νὰ μᾶς τὸν ἀφήσῃ ἐδῶ ὡς ἐνέχυρο;

— Τί! μήπως δὲν ἐπλήρωσε; Ἄν ἦναι αὐτό, νὰ σοῦ πῶ πολὺ ἐνωρίς τὸ θυμήθηκες, Λουτάρ.

Μὴ σε μέλει, γυναῖκα, καὶ ὁ λογαριασμὸς ἐπληρώθηκε μετὰ τὸ παραπάνω. Ἀρχίζω ὁμῶς νὰ υποπτεύω πῶς θὰ ἔχουμε τρεχάματα μετὰ τὴν ἀτυνομία. Μοῦ περνάει ἀπὸ τὸ κεφάλι μιὰ ἰδέα πῶς ὁ παστρικός ὁ ἄλλος τὸν ἔφερε ἐπίτηδες νὰ τὸν μεθύσῃ διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ χάσῃ τὸ τραῖν. Καὶ ἂν ἦναι τοῦτο μοναχά...

— Τώρα ποῦ εἶπες αὐτό—ὑπέλαβεν ἡ σύζυγος λαμβάνουσα σοβαρωτέραν στάσιν καὶ ἐκφράσιν—θυμοῦμαι καλὰ ὅτι χθὲς τὸ βράδυ σὲ κάθε λίτρα ποῦ ἐτελείωνε πῶς τὸ καυμένο τὸ παιδί ἄφινε γειὰ διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἀνταμώσῃ, καθὼς ἔλεγε, τὸν κ. Δωρνή... Δωρναὶ κάτω εἰς τὴν μεγάλην ἀποθήκην, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Λούβρου. Ὁ ἄλλος ὁμῶς ἐπροσποιεῖτο ὅτι δὲν καταλάβαινε τίποτε καὶ ἐπρόσταζε καὶ ἄλλη μπίρα, ὅσο ποῦ τὸν ἔφερε εἰς τὸ καντίνι καὶ τότε μάτια μου αὐτοὺς τὸ ἐκοψε λάσπη. Ὁ αὐτὸς μεσάνυχτα, ὅταν, ἐπειδὴ πλέον ἤκουα ἡσυχίαν, ἦλθα νὰ σβύσω τὸ φῶς καὶ νὰ κλείσω, ὅταν ἐξαφνα τὸν ἀκούω νὰ ροῦχαλίζῃ. Νὰ τὸν διώξω, εἶπα μέσα μου, τέτοια ὥρα ξένον ἄνθρωπο δὲν εἶναι σωστό. Τὸν ἀφήκα νὰ κοιμηθῇ· ὁποῖος

«Άλλοτε οίστρηλατηθείς παρετόνισεν ἡ μουσά μου ἡ ἄρκα-  
δική.

Τί μελωδία ἀντιλαλεῖ ; . .

Κρύψον, αἰπόλε μου, τὸν αὐλόν σου  
Κρύψον μὲ σέβας τὸ μέτωπόν σου,  
Ὁ Πὰν αὐλεῖ.

Τὸ πὰν εὐφραίνει... Ὡ! Ἀρκαδία,  
Πατρίς ὥραλα, πατρίς γλυκεῖα,  
Τεῖνον τὸ οὖς σου σιωπηλῇ,  
Ὁ Πὰν αὐλεῖ.

— Κι' ὁ Πὰν αὐλεῖ . . .

Τὸ πλάνον ᾄσμά του δὲν λαλεῖ  
Τὸ μάγον στόμα τῆς ἀηδόνος  
Ἐντὸς τοῦ δάσους, ἐντὸς ὀρυμῶνος.  
Ὁ Πὰν αὐλεῖ.

Γρυγῶν θερμαίνουσα τὰ ὠά της  
Στὴν φωλιά της, τὴν γειτονά της  
Κρυφὰ φιλεῖ, δειλὰ λαλεῖ :  
α' Ὁ Πὰν αὐλεῖ  
— Κι' ὁ Πὰν αὐλεῖ.

Ὡ! μὴ βελάξετε προσφιλῇ  
Λευκά μου πρόβατα, μὴ βομβεῖτε  
Σεῖς, ξανθαὶ μέλισσαι, θορυβεῖτε,  
Ὁ Πὰν αὐλεῖ.

ἔχει σκοπὸ νὰ φύγῃ, εἶπα πάλι μὲ τὸ νοῦ μου, ἄς μὴ πίνῃ  
πολύ. Αὐτὸ εἶναι ἡ γνώμη μου.

— Καὶ ἡ δική μου γνώμη . . . ἀλλὰ τώρα τὸ ζήτημα  
εἶναι ὅτι πρέπει νὰ τὸν ζυγνίσουμε. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ  
ἄλλου, τί τὰ θέλεις, δὲν μοῦ ἄρεσε διόλου. Ἦτον κακό-  
μουτρον καὶ τὸ μάτι του . . . ἓνα μάτι! Πρέπει νὰ τὸν  
ζυγνίσουμε.

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ Λουσάρ ἐπλησίασε πρὸς τὸν κοιμώ-  
μενον καὶ ἔσειε τὸν βραχίονά του.

— Κύριε Ἰάκωβε! Ὁκτώ καὶ τέταρτον ἡ ὥρα· μήπως  
θέλετε νὰ σηκωθῆτε ;

Ὁ κοιμώμενος ἀφύπνισθη καὶ ἔτριβε τοὺς ὀφθαλμούς του,  
μὴ πιστεύων ἴσως καὶ αὐτὸς ὅτι εὗρίσκετο ἐκεῖ ἀκόμη. —  
Ὁκτὼ ἡ ὥρα! — ἀνεφώνησε ἀνατινασσόμενος — Ὁκτὼ! ἀφοῦ  
δὲ συνῆλθεν ὀλίγον ἐκ τῆς πρώτης του ἐκπλήξεως, καὶ ἤδυ-  
νήθη νὰ συναρμολογήσῃ τὰς παραλελυμένας ἀναμνήσεις του·  
— ἂ! μοῦ ἐπαιξε ἓνα παιγνίδι· πολὺ κακό, ἀλλὰ θὰ μοῦ  
τὸ πληρώσῃ! Τί σὰς χρεωστῶ ; — ἠρώτησε τὸν Λουσάρ ;

— Εἶναι ὅλα πληρωμένα.

— Τόσφ τὸ χειρότερον!

Οἱ δύο σύζυγοι ἠτένισαν ἀλλήλους ἐν ἐκπλήξει.

— . . . Αὐτὸ θὰ πῇ ὅτι δὲν ἐσκόπει νὰ με κλέψῃ καὶ  
τοῦτο θὰ ἦτο ἴσως τὸ ὀλιγώτερον κακόν. Ἀλλὰ ἔννοια σου  
καὶ αὐτὸ ποῦ μοῦ ἔκαμε . . . Τί ὥρα ἔφυγε ;

Ἄν δὲ τὸ ἄσμα μου θὰ εἰπῆτε

Ὅτι ο' τὸ δάσος ἀντιλαλεῖ,

Αὐτὸ σὰς λέγει: «μὴ φλυαρεῖτε,

Ὁ Πὰν αὐλεῖ.»

— Κι' ὁ Πὰν αὐλεῖ.

..

Ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο ὅπου εὗρισκόμεθα, εἰς τὸ Ζιβεῖον  
τοῦ Μπεργιουδάκη, τὸ σοβαρὸν ὡς Βαυαρὸς, καὶ κατηφές ὡς  
ἡ μελαγχολία, δὲν δύναται νὰ βοσκήσῃ ἔστω καὶ Ἀρκαδικὴ  
Μοῦσα, διότι ἐδῶ ὑπάρχει ἀρνητικὸς πῶλος διὰ τὴν ποίησιν.

Σοβαρὸς ὑπὲρ τὴν πνευματώδη ἀττικὴν ὑμῶν κεφαλὴν  
ἐπικρέμαται θόλος, ἐπαπειλῶν νὰ καταπλακώσῃ τὴν ὡς  
πτηνὸν χηνὸς ἐλαφρὰν ὑμῶν φαντασίαν. Δραπέτιδες φεύ-  
γουσιν αἱ ἰδέαι· σὰς περίφοβοι· ἡ δὲ κεφαλὴ μένει φαλακρά  
ἰδεῶν.

Κεφαλὴ ξηρὰ ὡς ἡ ἔρμος.

Σαχάρα, ἐν ἣ οὐδαμοῦ ἀπαντᾶται ὅσις.

Ὅλη ἡ δύναμις τοῦ λογικοῦ σὰς, ἀδιέφορον ὀπόσων ἔτ-  
πων ἔχει τὴν δύναμιν, ὅλη ἡ προσοχή σὰς συγκεντροῦται  
εἰς τὸ πρὸ ὑμῶν πλήρες ποτήριον ἐκ ζύθου τοῦ γερμανικοῦ.

Οὕτω πως σκέπτονται οἱ λαοί, ὅποτε ἐθισθῶσι νὰ μὴ  
σκέπτονται!

..

Κάθεσθε λοιπὸν ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ οὐδὲν σκεπτόμενοι,  
περὶ οὐδενὸς φροντίζοντες, διότι ἀπέναντι τοῦ ζύθου τὸ  
λογικὸν ἀσπάζεται τὴν πολιτικὴν τῆς ἀδρανείας, ὥστε τὸ  
λογικὸν σὰς νὰ ἦτο δῆθεν ἐλληνικὸν ὑπουργεῖον, κατὰ τὸν  
βωσοτουρκικὸν πόλεμον.

Ἀἴφνης μία μυῖα σταθμεύει ἐπὶ τοῦ μετώπου σὰς. Ἡ  
μυῖα ἐμφωλεῖ, πετᾷ, τολμᾷ ὡς μία ἰδέα. Κάμνει δὺν  
τρεῖς γύρους ἐπὶ τοῦ μετώπου σὰς μεθ' ὅλων τῶν συνήθων  
ἐρωτοτροπιῶν, τὰς ὁποίας ἀπαντῶμεν εἰς τὰς δορκάδας τῆς

— Μήπως τὸν ἐνόησε κανεὶς! — Εἶπεν ἡ Λουσάρ — ἀλλὰ  
μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπιτύχατε ἓνα σύντροφο πολὺ κακό. Αὐτὸ  
μόνον ξέρω. Μὰ τὸν ἐγνωρίζατε καλὰ τί ἄνθρωπος εἶναι,  
κύριε Ἰάκωβε ;

Ἐκεῖνος χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν ἀμέσως ἠνοιξε τα-  
χέως τὸν σάκκον του καὶ ἐφυλλομέτρει ἐν πρὸς ἐν ὅ,τι εἶχεν  
ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἀμφότεροι οἱ Λουσάρ ἠνοῖξαν ὅσον ἡδύναντο τοὺς ὀφ-  
θαλμούς ἐκ περιεργείας καὶ ἐν ἐνὶ στόματι ἠρώτησαν — Μή-  
πως ἐχάσατε τίποτε ;

— Ὅχι· τίποτε. Νὰ με κάμῃ ὅμως νὰ χάσω τὸ τραῖν  
καὶ ὁ κύριος Δωρναὶ νὰ μὲ περιμένῃ ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ . .

— Καὶ εἰσθε ἀπὸ πολλαῖς ἡμέραις εἰς τὸ Χάβρ ; ἠρώ-  
τησεν ὁ Λουσάρ.

— Ἀπὸ χθὲς τὸ γεῦμα. Καὶ ἂν αὐτὸς ὁ διάβολος δὲν  
ἐτύχαινε ἐμπρὸς μου μόλις ἐπάτησα τὸ ποδὶ εἰς τὴν ξηρὰν  
καὶ δὲν ἔρριπτε τ' ἀγκίστρι τοῦ ἐπάνω μου θὰ ἤμην σήμε-  
ρα εἰς τὸ Παρίσι. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ κεφάλι θέλει κτύπημα εἰς  
τὸν τοῖχο, θέλει σπάσιμο! Ὅταν ἦλθε μὲ ἀνοικτὰς ἀγ-  
κάλας νὰ με ὑποδεχθῇ, ὥσάν νὰ ἤμεθα παλαιοὶ φίλοι, νὰ  
με ἐρωτᾷ διὰ τὸν ἀδελφόν του καὶ δὲν εἰζεύρω διὰ ποῖον . .

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. Γ. Ξένος.